

nébih

termőföldtől
az asztalig

Az élelmiszerjelölés szabályozása és hatósági tapasztalatai

Kovács Krisztina NÉBIH-ÉTBI

2024. november 14.

Alap: 1169/2011/EK rendelet

Magyar
Élelmiszerkönyvek

Specifikus
jogszabályok

7. cikk

Tisztességes tájékoztatási gyakorlatok

- (1) Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatás nem lehet megtévesztő, különösen:
 - a) az élelmiszer jellemzői és különösen annak jellege, azonosossága, tulajdonságai, összetétele, mennyisége, eltarthatósága, származási országa vagy eredetének helye, előállításának vagy termelésének módja tekintetében;
 - b) az élelmiszer olyan hatással vagy tulajdonsággal való felruházása révén, amellyel az nem rendelkezik;
 - c) annak sugallása révén, hogy az élelmiszer különleges tulajdonságokkal rendelkezik, ha a szóban forgó tulajdonságokkal minden hasonló élelmiszer rendelkezik, különösen bizonyos összetevők és/vagy tápanyagok jelenlétének vagy hiányának kifejezett kiemelésével;
 - d) oly módon, hogy a termék megjelenése, a leírás vagy a képi ábrázolások a fogyasztó számára egy bizonyos élelmiszer vagy összetevő jelenlétét sugallják, noha valójában az élelmiszer egyik természetes alkotóelemét vagy szokásosan felhasznált összetevőjét más alkotóelemmel, illetve összetevővel helyettesítették.
- (2) Az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásnak pontosnak, egyértelműnek és a fogyasztók számára könnyen érthetőnek kell lennie.

Élelmiszer-jogszabályok jegyzéke

Jogszabálygyűjtemény

Az összeállítás tartalmazza a Nébih Élelmiszer- és Takarmánybiztonsági Igazgatósága élelmiszerekkel összefüggő feladat- és hatáskörét érintő alapvető és legfontosabb előírásokat. A listában szerepelnek a közvetlen hatállyal bíró közösségi rendeletek, a kötelezően alkalmazandó magyar törvények, magyar rendeletek, illetve az ezekben kiadásra került Magyar Élelmiszerkönyvek.

EIOVÉLEM/ Újítások a 2019. évi jogszabályi változások, hogy uniós rendeletek vagy határozatok az alkalmatlanság miatt megvonás esetén és amennyiben van módosítás az előírások, szerepel a legutóbbi egyetemes szerkesztés dátuma az előírás [Jelenlegi egyetemes szerkesztés foglalt változat], az a dátumra határozott esetben az aktuális módosított szöveg. Például:

A Bizottság (EU) 2019/627 végrehajtási rendelete (2019. március 15.) az emberi fogyasztásra szánt állati eredetű termékekre az (EU) 2017/625 európai parlamenti és tanácsi rendelettel összhangban végzendő hatósági ellenőrzésekre vonatkozó egyetemes gyakorlati rendelkezések megállapításáról és 2014/2003/EK bizottsági rendeletnek a hatósági ellenőrzések tekintetében történő módosításáról (EGT-vonatkozású szöveg.) ©/2019/13

HL L 131, 2019.3.17., 31–100. o. (BG, ES, CH, DA, DE, ET, EL, EN, FR, HR, IT, LV, LI, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, FI, SV)

Hatályos: Ez a jogi aktus módosult **európai egyetemes szerkesztésbe foglalt változat: 17.03.2019**

Termékspecifikus szabályok

- II.1. Húsrá, hús-készítményekre vonatkozó szabályok
 - II.2. Tojásra vonatkozó szabályok
 - II.3. Tej és tejtermékekre vonatkozó szabályok
 - II.4. Halak és halászati termékekre vonatkozó szabályok
 - II.5. Olajokra, zsiradékokra, margarinra vonatkozó szabályok
 - II.6. Kakaó-, csokoládé- és édesipari termékekre vonatkozó szabályok
 - II.7. Kávéra és kávékészítményekre vonatkozó szabályok
 - II.8. Gyümölcslevekre és hasonló termékekre, gyümölcsdzsemre, zselére, marmeládra és cuk...
 - II.9. Tartósított termékekre vonatkozó szabályok
 - II.10. Gyorsfagyasztott élelmiszerekre vonatkozó szabályok
 - II.11. Jégkrémre vonatkozó szabályok
 - II.12. Mézre vonatkozó szabályok
 - II.13. Cukorra és cukortermékekre vonatkozó szabályok
 - II.14. A természetes ásványvíz, a forrásvíz, az ivóvíz, az ásványi anyaggal dúsított ivóvíz és a...
 - II.15. Gabonaiipari termékekre vonatkozó szabályok
 - II.16. Sütő- és cukrászipari termékekre vonatkozó szabályok
 - II.17. Szárítottzárakra vonatkozó szabályok
 - II.18. Fűszerpaprika-őrleményre vonatkozó szabályok
 - II.19. Sörre vonatkozó szabályok
 - II.20. Szeszesitalokra és gyümölcsborokra vonatkozó szabályok
- Szőlőborokra vonatkozó előírásokat nem tartalmazza!

Tápanyértékjelölés 1169/2011/EU rendelet szerint

energia	kJ/kcal
zsír	g
amelyből	
- telített zsírsavak	g
- egyszeresen telítetlen zsírsavak	g
- többszörösen telítetlen zsírsavak	g
szénhidrát	g
amelyből	
- cukrok	g
- poliolkok	g
- keményítő	g
rost	g
fehérje	g
só	g
vitaminok és ásványi anyagok	a XIII. melléklet A. részének 1. pontjában megadott egységek

ZÁRT LISTA és sorrend!!!

kötelező

önkéntes

Előforduló hibák:

- A vállalkozó nem tudja igazolni, hogy milyen módon határozta meg a tápanyagok mennyiségét.
- Az energiaszámítás nem az előírt faktorokkal történik (Külön kell a kJ, külön a kcal!!!)
- A rost/szerves savak energiaértéke nincs beleszámítva.
- Főleg külföldről behozott termékeknél a tápértékadatok nem egyeznek meg a specifikációban szereplő értékekkel.
- A tápértékjelölés nem táblázatos formában van, pedig a rendelkezésre álló hely ezt lehetővé tenné.
- A tápértékjelölésben szereplő érték laboratóriumi vizsgálata során kiderül, hogy a tűrészhatáron kívüli a mért érték (pl. zsír, fehérjetartalom).

ÚTMUTATÓ az illetékes hatóságok részére a tápértékjelölésben feltüntetett anyagok ellenőrzése során alkalmazandó toleranciákról (MAGYAR nyelvű dokumentum).

Származás/eredet (gyakori jelölési hiba):

UNIÓS ELŐÍRÁSOK ALAPJÁN KÖTELEZŐ:

- Húsok
- Gyümölcs és zöldség
- Méz
- Halak
- Olivaolaj
- Tojás
- BIO/ÖKO termékek

EU bio termék címke

• Fűszerpaprika

- [MAGYAR ÉLELMISZERKÖNYV 2-211 számú irányelve](#) a fűszerpaprika őrleményről
- [MAGYAR ÉLELMISZERKÖNYV 2-108 számú irányelve](#) a megkülönböztető minőségi jelöléssel ellátott fűszerpaprika-őrleményről

A fűszerpaprika-őrlemények csomagolásán fel kell tüntetni a termőhely(ek)et (BETŰMÉRET ELŐÍRÁS IS VAN RÁ).

Amennyiben több termőhelyről származik:

pl. Magyarország (70%), Spanyolország (20%), Kína (10%).

CSEMEGE ÉS ÉDES NEMES JELZŐ CSAK MAGYAR PAPRIKÁNÁL LEHET!

Származási ország (1169/2011/EU RENDELET szerinti fogalma)

952/2013/EU rendelete az Uniós Vámkódex létrehozásáról

60. cikk

A származás megszerzése

- (1) A teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árut az abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni.
- (2) Az olyan árut, amelynek előállítása egynél több országot vagy területet érint, abból az **országból vagy területről** származónak kell tekinteni, ahol **az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozása vagy megmunkálása történt** – egy e célra felszerelt vállalkozás területén –, aminek eredményeként új terméket állítanak elő, **vagy ami az előállítás fontos szakaszát képezi.**

Kötelező feltüntetni a származási országot vagy az eredet helyét:

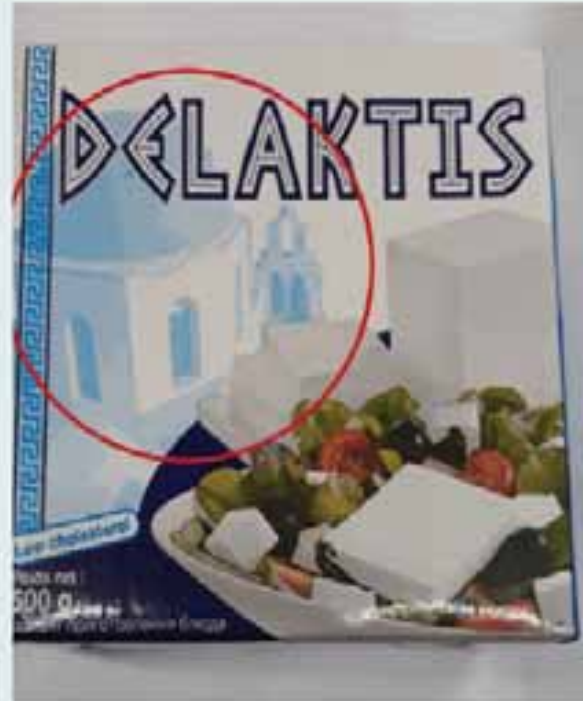
Ha a származási ország feltüntetésének elmulasztása félrevezetné a fogyasztókat az élelmiszer valódi származási országa tekintetében, különösen, ha az élelmiszerrel kapcsolatos tájékoztatás vagy a címke egésze egyébként arra utalna, hogy az élelmiszer származási országa más.

Country of origin and place of provenance related food labelling regulation in the European Union

B. Kuti^{1*}
Ó. Fehér¹
D. Szakós^{2,3}
G. Kasza^{3,4}

1. ÁBRA. Származásjelölés tejterméken

FIGURE 1. Labelling of origin on a dairy product

Származás, eredet

Mi az előírás?

Amennyiben feltüntetik az élelmiszer származási országát, de az nem egyezik meg elsődleges összetevője/(i) származási országával, akkor az elsődleges összetevő származási országát is meg kell adni vagy „eltérőként kell feltüntetni”.

Elsődleges összetevő származása Útmutató is!

A BIZOTTSÁG (EU) 2018/775 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2018. május 28.) a fogyasztók élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásáról szóló 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 26. cikke (3) bekezdésének az élelmiszerek elsődleges összetevője származási országának vagy eredete helyének feltüntetésére vonatkozó szabályok tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról (Ezt a rendeletet 2020. április 1-jétől kell alkalmazni.) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32018R0775>

A Bizottság Közleménye az 1169/2011/EU rendelet 26. cikkének (3) bekezdésében foglalt rendelkezések alkalmazásáról 2020/C 32/01 C/2020/428

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2020.032.01.0001.01.HUN&toc=OJ:C:2020:032:TOC

Származási ország

PÉLDA:

Felvágott jelölésén szerepel:

„Származási hely: Magyarország”

A termék elsődleges összetevője, a sertéshús viszont Németországból származik, akkor a kötelező jelölés:

Példák:

„Származási hely: Magyarország

A sertéshús Németországból származik”

vagy

„Származási hely: Magyarország

A sertéshús nem magyar”

3.4 A rendelet 26. cikkének (3) bekezdése és következésképp a végrehajtási rendelet vonatkozik-e az egyetlen összetevőből álló termékekre?

A rendelet 26. cikkének (3) bekezdése vonatkozhat egyetlen összetevőből álló feldolgozott termékekre, amennyiben a legutolsó lényeges átalakításuk a nyersanyag-összetevő származási helyétől eltérő helyen történt, vagy amennyiben az összetevőt különböző helyekről szerezték be. Ez a helyzet a rendelet 26. cikke (3) bekezdésének alkalmazásához vezetne abban az esetben, ha az élelmiszer származási országát vagy eredetének helyét feltüntetik, és az elsődleges összetevő (egyetlen összetevő) származási országa vagy eredetének helye nem egyezik meg az élelmiszer származási országával vagy eredetének helyével.

Származás: EU

Legutolsó lényeges átalakítás a pörkölés!

A földimogyoró nem EU-ból származik.

vagy

A földimogyoró származása: Brazília.

Egyes diófélékre, szárított gyümölcsökre vonatkozó, 2025. január 1-jétől hatályos előírások

[A Bizottság 543/2011/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE](#) (2011. június 7.) az 1234/2007/EK tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozottzöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályainak a megállapításáról

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=celex:32011R0543>

2025. január 1-jétől hatályát veszti.

A BIZOTTSÁG (EU) **2023/2429 FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE** (2023. augusztus 17.) az 1308/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a gyümölcs- és zöldségágazatra, egyes feldolgozott gyümölcs- és zöldségtermékekre, valamint a banánágazatra vonatkozó forgalmazási előírások tekintetében történő kiegészítéséről, valamint az 1666/1999/EK bizottsági rendelet, az 543/2011/EU és az 1333/2011/EU bizottsági végrehajtási rendelet hatályon kívül helyezéséről https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=OJ:L_202302429

Ezt a rendeletet 2025. január 1-jétől kell alkalmazni az 5. cikk (1) bekezdése c) pontjának kivételével, amely az e rendelet hatálybalépésének napjától alkalmazandó.

A BIZOTTSÁG (EU) **2023/2430 VÉGREHAJTÁSI RENDELETE** (2023. augusztus 17.) a gyümölcs- és zöldségágazat, egyes feldolgozott gyümölcs- és zöldségtermékek, valamint a banánágazat forgalmazási előírásoknak való megfelelésének ellenőrzésére vonatkozó szabályok megállapításáról https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=OJ:L_202302430

Ezt a rendeletet 2025. január 1-jétől kell alkalmazni.

1. Az 1308/2013/EU rendelet IX. részben található gyümölcsfélék közé tartozó diófélék és szárított gyümölcsök, amelyeken kötelező a származás feltüntetése

KN kódok

ex 08 02: Más dióféle frissen vagy szárítva, héjastól is, a 0802 70 00, 0802 80 00 alszám alá tartozó aréka (vagy bétel) és kóladió kivételével

0803 10 90 Plantain szárítva

ex 0805 Citrusfélék szárítva

Kizárólag az alábbi 0801 és a 0802 vtsz. alá tartozó szárított diófélék keveréke

2. Az 1308/2013/EU rendelet X. részben található feldolgozott (szárított) gyümölcs termékek, amelyeken kötelező a származás feltüntetése

ex 08 13: Szárított gyümölcs, a 0801 —0806 vtsz. alá tartozók kivételével

Diókeverék vagy ebbe az árucsoportba tartozó szárított gyümölcsök keveréke, kivéve a 0813 50 31 és a 0813 50 39 alszámokhoz, a 0801 és a 0802 vtsz. alá tartozó diókeverékeket *(a kivétel az 1. pontban szerepel)*

0804 20 90 Füge szárítva

0806 20 Szőlő szárítva

Kötelező a származás feltüntetése, ami alatt a származási ország teljes nevét értjük (a teljes vagy az általánosan használt nevet kell feltüntetni).

Internetes kereskedelemre is vonatkozik!

A termék származási országát a 952/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 60. cikkével összhangban kell meghatározni.

„60. cikk A származás megszerzése

(1) A teljes egészében egyetlen országban vagy területen létrejött vagy előállított árut az abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni.

(2) Az olyan árut, amelynek előállítása egynél több országot vagy területet érint, abból az országból vagy területről származónak kell tekinteni, ahol az utolsó lényeges, gazdaságilag indokolt feldolgozása vagy megmunkálása történt – egy e célra felszerelt vállalkozás területén –, aminek eredményeként új terméket állítanak elő, vagy ami az előállítás fontos szakaszát képezi.”

36/2014. (XII. 17.) FM rendelet az élelmiszerekkel kapcsolatos tájékoztatásról

2/D. * A gyümölcsre és zöldségre vonatkozó további tájékoztatási követelmények

7/F. § * (1) A nem előrecsomagolt gyümölcs és zöldség végső fogyasztónak történő értékesítése esetén az 543/2011/EU bizottsági végrehajtási rendeletnek megfelelően az eladásra kínálás helyén fizikai vagy elektronikus hordozón fel kell tüntetni

a) a származási országra vonatkozó szöveges információt jól látható módon úgy, hogy az 1169/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. melléklete szerinti x-magasság legalább 5 mm legyen, és

b) a helyi termelői piac kivételével grafikai ábrázolással a származási ország zászlóját, legalább 50 mm × 30 mm méretben, ha a származási ország Magyarország.

(2) A származási ország (1) bekezdés szerinti feltüntetését oly módon kell elvégezni, hogy az eladásra kínált, különböző származási országú gyümölcsök és zöldségek a végső fogyasztó számára egymástól egyértelműen elkülöníthetőek legyenek.

Január 1-jétől egyes dióféléknél és szárított gyümölcsöknél is fel kell tüntetni a származási országot

A Nébih útmutatót is készített a témában, amely tartalmazza az érintett KN-kódú termékek listáját is.

Kapcsolódó anyag:

[ÚTMUTATÓ EGYES DIÓFÉLÉKRE, SZÁRÍTOTT GYÜMÖLCSÖKRE VONATKOZÓ, 2025. JANUÁR 1-JÉTŐL HATÁLYOS ELŐÍRÁSAI RÓL](#)

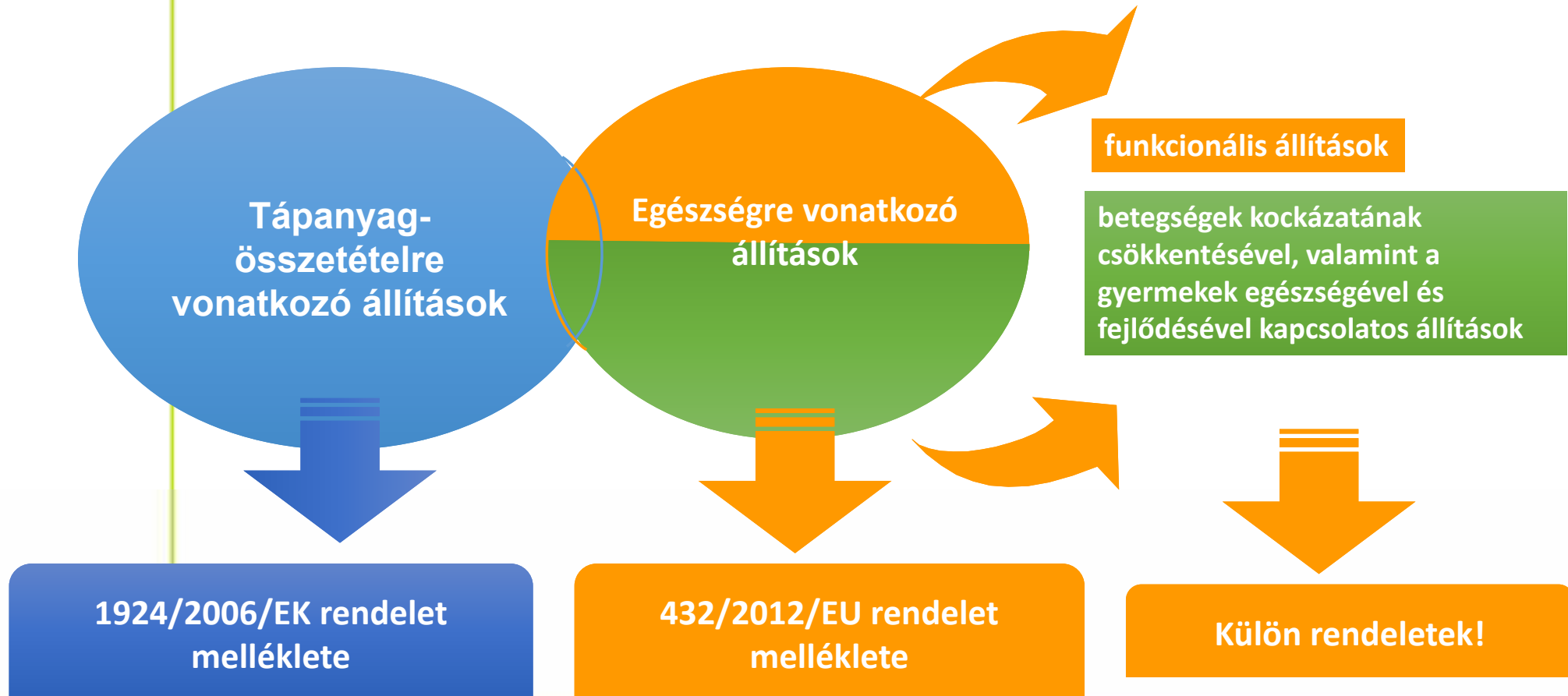

2024. október 29, kedd

Bizonyos diófélék és szárított gyümölcsök esetében is kötelező lesz 2025. január 1-jétől a származási országot jelölni. A már legyártott, de az új előírásoknak nem megfelelő csomagolóanyagok ez év végéig még felhasználhatóak, az érintett termékek a lejárat idejükig forgalomban maradhatnak.

A származás megjelölése releváns és szükséges információ a vásárlók számára. A friss gyümölcsöknél és zöldségeknél már régóta szerepeltetni kell azok eredetét. Januártól az egyes diófélék és szárított gyümölcs-termékek esetében is kötelezővé tette a származási ország szerepeltetését az unió. Az előírás az Eurostat adatai alapján legnagyobb értékben forgalmazott termékeket érinti: például dió, mogyoró,

Állítások típusai

- 2009. januárjáig meg kellett volna alkotnia a Bizottságnak a **tápanyag-profilokat**, hogy a magas zsír-, cukor- és/vagy só-tartalmú élelmiszerek esetében ne lehessen állításokat tenni.
- 2010. januárjáig a Bizottságnak el kellett volna fogadnia az engedélyezett egészségre vonatkozó állításokat (több, mint 2000 db növényi anyagokkal kapcsolatos „**értékelés alatt**” álló állítás van).
- **FOP jelölés** – csomagolás elülső oldalán levő kötelező, harmonizált uniós tápértékjelölés nem lett még elfogadva.
- Felhasználható **növényi anyagok uniós listája** (pozitív, negatív lista) nem harmonizált.
- Rendelet megalkotásakor még nem volt jellemző a **véleményvezérek vagy hírességek közösségi médiában** megjelenő közlései – felkérte a Bizottságot, hogy erre adjon iránymutatást.

Laboratórium

Infografikák

Terméklista

Videók

Tippek

Szupermenták

Szupermenta

Alapélelmiszerek, fűszerek

Téjtermékek

Hűsítőszítránnyak

Édességek, snackek

Zöldség-gyümölcs,
növényvédőszer

Félkész ételek

Italok, kávé, tea

Vendéglátás

Állatgyógyászati termékek,
takarmány

Alkoholos italok

Tartós élelmiszerek

Étrend-kiegészítők

TERMÉKESZTEREK
MÉNYEK SZÁMOKBAN
2022

Számos Szupermenta termékteszt – hatósági tapasztalatok összefoglalása!

<https://szupermenta.hu>

A növényi fehérjeporok jelölési hibái

2023.12.13.

Energiaitalok a Szupermenta tükreben

Az energiaitalok jelölési hibái

2024.10.17.

 Lendület a dobozból: a Szupermenta energiaitalokat tesztelt

ENERGIAITAL

Megtekinthető itt: YouTube

Az energiaital termékteszt eredményközlő videó leírata (pdf)

Köszönöm a figyelmet!